

עמ"ת 24861/12/20 - מדינת ישראל נגד א.א.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

07 ינואר 2021

עמ"ת 24861-12-20

לפני: השופט יעקב שפסר, סגן הנשיאה

מדינת ישראל

העוררת:

נגד

א.א. (עציר)

המשיב:

החלטה

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בראשון לציון מיום 9.12.20 בתיק מ"ת 25635-09-20, לפיה שוחרר המשיב בתנאים מגבילים שעיקרם שהותו במסגרת טיפולית "בית נועם", במסגרת שאינה מהווה חלופת מעצר, בה ישהה בין השעות 16:30 ועד 08:00, תוך יציאה מידי יום לעבודה, ביתר השעות, בבית עסק לחומרי בניה שבבעלותו, בנס ציונה.

2. רקע ההחלטה והבקשה שביסודה, הוא כתב אישום שהוגש נגד המשיב הכולל חמישה אישומים שעניינם אלימות במשפחה כנגד אשתו ובני משפחה נוספים, תקיפה הגורמת חבלה של ממש של בת זוגו ותקיפתה סתם, סדרת איומים חוזרים מצדו לרצח המתלוננת וילדיה, חלקם כשהוא אחוז בידו סכין מטבח, שיבוש מהלכי משפט, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו והיזק לרכוש במזיד תוך שבירת חפצים שונים בבית, זאת בגין סדרת אירועים במועדים שונים. בית המשפט קמא מצא כי מדובר בעבירות איומים ברף משמעותי ובעבירות תקיפה המעידות על מסוכנות המשיב, כשהרקע לביצוען הוא רצונה של המתלוננת להיפרד ממנו.

3. לטענת ב"כ העוררת, לא ניתן משקל בכורה למסוכנות הרבה הנשקפת מהמשיב ולעוצמת אלימותו, ביחוד כשחלק מהעבירות המיוחסות לו בוצעו בנוכחות ילדיהם הקטנים של בני הזוג. העוררת מפנה לאמור בתסקיר שירות המבחן לפיו שולל המשיב התנהגות אלימה מצדו כלפי המתלוננת ומכיר באופן ראשוני בלבד בקשייו בשליטה בכעסים ובהתנהלותו האלימה, כמו גם בצורך לעבור שינוי בחייו. שירות המבחן אפיין את המשיב כבעל קוי אישיות נוקשים, ריכוז בצרכיו ונטיה לדחיסת כעס ותסכול סביב רגשות הדחיה בקשר הזוגי. במצבים אלה נתון המשיב בסיכון להתנהגות תוקפנית ואלימה ולא ניתן לשלול סיכון להישנות כלפי המתלוננת, ביחוד לאור פנייתה למשטרה. לשיטת העוררת אין הלימה בין גוף התסקיר להמלצתו הסופית. לבסוף טוענת העוררת שהחלופה שנקבעה אינה מתאימה למסוכנות הרבה הנשקפת מהמשיב, המפקחים המוצעים אינם מתאימים למלאכת הפיקוח ולמרות זאת אושרו, ואין מדובר בחלופת מעצר הרמטית המעמידה את המתלוננת בסיכון רב, דווקא במצב דברים בו גמלה בליבה ההחלטה להתלונן ולהפסיק את המסכת האלימה העוברת עליה. בטיעוניה הפנתה ב"כ העוררת לפסיקה התומכת בעמדתה.

4. ב"כ המשיב עותר לדחות את הערר. לדבריו, לאחר שבחן שירות המבחן את ענינו של המשיב בשלושה תסקירים,

מצא כי ניתן לשלב אותו בהליך טיפולי ב"בית נועם" ולא להכניסו לשהות של 24 שעות בו, דבר אפשרי לכשעצמו. על כן תוהה ב"כ המשיב, ככל שלא תתקבל ההמלצה, לשם מה היה לשלוח אותו לשירות המבחן? לדברי ב"כ המשיב לא יגרם כל נזק ציבורי במידה ויפנה לקבלת הטיפול שהומלץ על ידי שירות המבחן, טיפול "אינטנסיבי" (כהגדרתו) משך 5 ימים בשבוע תוך כדי שילובו בעבודתו בפיקוח אחיו. לצורך כך מצהיר המשיב כי יסכים שלא יצא לחופשות מבית נועם לביתו אלא לשהות ביחידת דיור בבית עסקו. כן יסכים לשהות בבית נועם כחלופת מעצר משך 24 שעות, בלא יציאה לעבודה ובלבד שישוחרר ממעצר. ב"כ המשיב מדגיש כי המתלוננת מתגוררת באותו מתחם של בני המשפחה. המשך מעצרו של המשיב יגרום לדבריו להרס המשפחה. גם המשיב היפנה מצדו לפסיקה התומכת בעמדתו.

5. לאחר שעיינתי בכלל החומר שהונח לפני ובכלל זה בכתב האישום, בתסקירי שירות המבחן בהחלטות בית המשפט קמא, הן ההחלטה נגדה הוגש ערר זה והן ההחלטה מיום 1.12.20, וכן בפסיקה אליה הפנוי הצדדים, נחה דעתי כי יש מקום לקבלת הערר, למסקנה זו באתי על אף שלא נעלמה מעיני העובדה כי המשיב עצור מזה כארבעה חדשים וכי המותבים השונים בבית משפט השלום לא שללו עקרונית את יציאתו לחלופה טיפולית. למרות האמור ומתוך עיון בתסקירים ובתנאי השחרור שוכנעתי, שאין במתווה המוצע כדי לאיין את מסוכנותו של המשיב כלפי המתלוננת ויש אפוא להעדיף את בטחונה ושלומה על פני שחרורו.

6. בית המשפט קמא אכן מצא שהעבירות המיוחסות למשיב אינן קלות ומקימות רף מסוכנות שאינו נמוך. עם זאת מצא לשחררו למסגרת הטיפולית (באופן חלקי כאמור ולא כחלופת מעצר), וזאת על רקע הזיקה הישירה שמצא בין הבעיות העומדות ברקע ביצוע העבירות לטיפול המוצע - טיפול יעודי לגברים אלימים. דעתי אינה כדעתו של בית המשפט קמא, הן בשל הקושי בדבר יציאתו של המשיב להליך הטיפול באופן שאינו תואם לתנאי **הלכת סויסה** (בש"פ 1981/11), ובעיקר, בהיבט החשוב יותר, לפיו אין מחלוקת שהעבירות החמורות המיוחסות (והחוזרות למעשה כשאין מדובר במעידה חד פעמית) מצביעות על מסוכנות מובהקת, בלא שיש במסלול הטיפול המוצע כדי לאיין באופן מניח את הדעת מסוכנות זו הנשקפת מהמשיב כלפי המתלוננת, שהוא השיקול המרכזי אותו יש לשקול כאמור, והגובר בעיני על הצורך בהליך טיפולי (המבורך לכשעצמו) של המשיב.

ראויים לעיון בנושא זה דברי בית המשפט העליון בבש"פ 1485/18 **נתנאל ורטס נ' מדינת ישראל**, פס' 24, (מיום 8.3.18):

".... אף בעבירות אלימות במשפחה נכון להחיל את הכלל, לפיו עיתויים הראוי של הליכי הטיפול והשיקום הוא, על-פי רוב, בשלב גזירת הדין וריצוי העונש, וכי שליחת המבקש להליך טיפולי טרם שהסתיים ההליך הפלילי בעניינו תהא חריג לכלל. התנאים שנקבעו בהלכת סויסה לקיומו של חריג זה, שנועדו להבטיח את כנות רצון הנאשם להשתקם ואת הצלחת הטיפול, לצד מתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת ממנו, יפים גם לענייננו... יש לשקול את מסוכנות הנאשם, והאם יש במיקום והאופן בו מתנהלים הליכי הטיפול המוצעים כדי לתת מענה הולם ולאיין את מסוכנותו. אני סבור כי בעבירות אלימות במשפחה יש לייחס משקל מיוחד לתנאי זה, בדגש על הערכת המסוכנות הנשקפת כלפי בני משפחתו של הנאשם..."

7. יצוין, כי שירות המבחן התרשם שהמתלוננת בשיחתה עמו, מצמצמת באופן משמעותי את הפגיעה בה כשהיא פועלת

מתוך רצון לשימור המסגרת ללא יכולת להתעמק בבעייתיות והמורכבות האופפים אותה. אציין כי המתלוננת שהתייצבה לדיון, מצאה לנכון אף לשלוח לאחריו פניה מצדה, באופן המחזק התרשמות זו של שירות המבחן.

8. מאפייני הסיכון הנשקף מהמשיב פורטו בתסקיר שירות המבחן ואלו מבוססים על התנהלותו ומאפייני אישיותו. שירות המבחן אף העריך קשיים הנוגעים לגורמי הפיקוח המוצעים ובכלל זה בנוגע לקרובי משפחתו של המשיב שאינם רואים צורך בשילובו בטיפול שיתקשו על כן לעודדו להשתלב בו, כשלעמדתם יכולה להיות השפעה על רמת המוטיבציה שלו להסתייע בטיפול לאורך זמן.

9. המתווה המוצע ב"בית נועם" אינו מהווה חלופת מעצר וכאמור, לטעמי, אין בו כדי להבטיח איון מסוכנות מפני המתלוננת. כבר בשלב ראשוני זה - ראשוני מבחינת ההליך וראשוני מבחינת תובנת המשיב- יוצא המשיב מהמסגרת הטיפולית במשך רוב שעות היום, כשללאחר שלושה שבועות מותרות אף יציאות לחופשות סופ"ש (כאמור בתסקיר מיום 18.11.2). זאת ועוד, על אף איסור כניסה לעיר רמלה והרחקה מהמתלוננת, מצוי המשיב למעשה בקרבה מטרידה לה, ובמרחק נסיעה של כ-15 דקות בלבד.

10. דעתי היא, כי מכלול האמור, מחייב את קבלת הערר וזאת לאחר שהגעתי למסקנה שנתוני הספציפיים של המשיב אינם מצויים בהלימה לתנאי שחרורו ולנתוני המתווה הטיפולי המוצע, ואין בהם כדי להבטיח את איון מסוכנותו כלפי המתלוננת.

11. בימים אלה ממש, בהם גואה לצערנו תופעת האלימות במשפחה, תוך שאנו מתבשרים למעשה כמעט מידי יום ביומו על אירועים קשים בתחום זה, לא יכול להיות ספק בדבר מסר ההגנה החד משמעי הנדרש מצד מערכת אכיפת החוק ובכללה מערכת בתי המשפט, שלפיו לא תהיה כל סובלנות שהיא לפתרון מחלוקות וסכסוכים במשפחה בדרך האלימות, וכי החברה לא תסבול כל סיכון למתלוננות בעטיו. בהתאם וככל שלא מוצעת חלופה הרמטית דיה שיש בה כדי לאיין מסוכנות הנשקפת מהמשיב, לא יתאפשר שחרורו. משנה תוקף לאמור, עת מדובר בעניינו בסדרת אירועים כאמור ולא באירוע בודד.

12. אינני שולל את האפשרות, שאם וככל שתוצע חלופה טיפולית הדוקה יותר ומרוחקת יותר, ככל שקיימת, או במידה והמשיב יעבור לפחות קבוצה טיפולית ראשונית במהלך מעצרו, ניתן יהיה לבחון חלופת מעצר טיפולית גם במסגרת התיק העיקרי, או את שחרורו בתנאים הדוקים יותר שיאיינו את הסיכון הנובע ממנו. ואולם בשלב ראשוני זה, אין לדעתי מקום לכך.

13. לאור האמור, החלטתי לקבל את הערר. המשיב יעצר אפוא עד לתום ההליכים כנגדו.

ניתנה היום, כ"ג טבת תשפ"א, 07 ינואר 2021, במעמד הצדדים.

יעקב שפסר, שופט, סגן הנשיאה